

Adroddiad Blynyddol

Cyngor Tref Trefynwy 2022-23

CYNNWYS

1. Ynglŷn â Chyngor Tref Trefynwy
2. Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
3. Beth Mae Cyngor Tref Trefynwy Wedi Bod Yn Ei Wneud Yn 2022-23
 - a. Partneriaethau
 - b. Digwyddiadau Cymunedol
 - c. Grantiau Cymunedol
 - d. Cynllun Gweithredu ACE
 - e. Prynu Asedau
 - f. Gweithgorau Newydd
 - g. Adolygiad o'r Swyddfa Gyfan
 - h. Tabl o'r Nodau Lles Cenedlaethol
 - i. Nodau Llesiant
 - j. Tabl o'r Nodau Llesiant Lleol
 - k. Bioamrywiaeth
4. Casgliad
5. ATODIAD 1: Eich Cyngorwyr
6. ATODIAD 2: Presenoldeb Cyngorwyr mewn Cyfarfodydd
7. ATODIAD 3: Cyfrifon Ariannol 2022-23

1. YNGLŶN Â CHYNGOR TREF TREFYNWY

Cefndir

Cyngor Tref Trefynwy yw'r haen o lywodraeth leol sydd agosaf at y gymuned ac mae'n cynrychioli barn a buddiannau pobl Trefynwy i awdurdodau eraill gan gynnwys Cyngor Sir Fynwy, yr Heddlu, Llywodraeth Cymru ac eraill. Yn 2022-23, cynyddwyd nifer y Cynghorwyr etholedig ar gyfer Trefynwy o 16 i 19 ac mae'r rhain yn cwmpasu 5 ward Trefynwy; Drybridge, Overmonnow, Osbaston, Wyesham a'r Dref. Mae rhestr lawn o Gynghorwyr i'w gweld yn Atodiad 1 yr adroddiad hwn.

Mae'r Cynghorwyr yn gwasanaethu poblogaeth o 10,508 (cyfrifiad 2011).

Mae'r Maer a Dirprwy Faer y Dref yn cael eu hethol bob blwyddyn gan y Cyngor yn y cyfarfod blyneddol, fel arfer ym mis Mai.

Blwyddyn Etholiad

Yn 2022-23 dechreuodd cyfnod Cyngor newydd yn dilyn yr etholiadau lleol a gynhaliwyd yn wreiddiol ar 5ed Mai 2022. Roedd gan Gyngor Tref Trefynwy 5 o bobl yn sefyll ym mis Mai 2022 ac, yn anffodus, nid oedd y nifer gofynnol o Gynghorwyr i ganiatáu i'r Cyngor weithredu (heb gworwm) ac felly roedd angen etholiad ychwanegol. Yn ystod y cyfnod pan oedd y Cyngor heb gworwm, roedd Clerc y Dref a'r Swyddog Ariannol Cyfrifol wedi derbyn awdurdod i barhau i wneud y taliadau a'r penderfyniadau angenrheidiol er budd y Cyngor a'r dref.

Cymeradwywyd hysbysiad etholiad pellach gan Gyngor Sir Fynwy ac ar 26ain Mai, etholwyd 9 Cynghorydd ychwanegol heb gystadleuaeth. Gyda'r ychwanegiadau hyn, roedd gan y Cyngor y nifer gofynnol o Gynghorwyr i'w ffurfio a galwyd a chynhaliwyd Cyfarfod Blyneddol ar 13eg Mehefin 2022.

Yn dilyn yr etholiad diwrthwynebiad o 14 Cynghorydd, cynhaliwyd nifer o gyfetholiadau oherwydd swyddi gwag ac ymddiswyddiadau, gyda'r 19 Cynghorydd presennol yn eu lle ers 27ain Mawrth 2023.

Pwyllgorau

Mae pob Cyngor yn cynnal ei fusnes trwy gyfarfodydd sy'n ddigwyddiadau ffurfiol, wedi'u harwain ag agenda, gyda diben clir o wneud penderfyniadau democrataidd er budd y dref. Yn ogystal â'r Cyngor Llawn, sy'n cynnwys yr holl aelodau etholedig, mae gan y Cyngor 3 phwyllgor sy'n cyfarfod yn rheolaidd. Mae rhain yn:

- Cyllid a Pholisi, sy'n cyfarfod 4 gwaith y flwyddyn.
- Pobl a'i Lleoedd, sy'n cyfarfod unwaith y mis.
- Cynllunio, sy'n cyfarfod ddwywaith y mis

Mae pob cyfarfod yn agored i'r cyhoedd ac fel arfer yn cael ei gynnal yn Neuadd y Sir, Sgwâr Agincourt, Trefynwy yn ogystal â bod ar gael trwy Zoom Conference. Fodd bynnag, mae Cynllunio yn cael ei gynnal yng Nghanolfan Gymunedol Bridges ac mae hefyd ar gael ar Zoom.

Mae pob agenda yn rhoi cyfle i aelodau'r cyhoedd i annerch y Pwyllgor neu'r Cyngor yn ystod eitem "Cyfranogiad Cyhoeddus" ddynodedig. Mae hyn yn sicrhau bod cyfle i aelodau'r gymuned i fod yn rhan o'r broses o wneud penderfyniadau. Weithiau mae cyfarfodydd yn cynnwys gwsteion gwadd i siarad ar eitemau penodol ar yr agenda hefyd.

Mae dyletswydd ar Gynghorwyr i fynychu pob cyfarfod a rhaid iddynt ddarparu rheswm dros absenoldeb sy'n dderbyniol i'r Cyngor os na allant fod yn bresennol. Mae cofnod o bresenoldeb pob Cynghorydd mewn cyfarfodydd i'w weld yn Atodiad 2 yr adroddiad hwn.

Cyfrifoldebau

Mae Cyngor Tref Trefynwy a Chyngor Sir Fynwy yn awdurdodau cwbl ar wahân gyda chyfrifoldebau gwahanol; fodd bynnag, mae'r ddau awdurdod yn cydweithio'n agos ar faterion sy'n effeithio ar Drefynwy a'i thrigolion.

Mae gan Gyngor Tref Trefynwy nifer o asedau yn y dref gan gynnwys y gofeb rhyfel yn Sgwâr St James, y toiledau cyhoeddus yn Stryd Agincourt, dros 40 o finiau gwastraff cŵn, Parc Chwarae Drybridge, Cae'r Dref a nifer o blanwyr wedi'u lleoli yn y dref ac mewn ardaloedd preswyl. Mae'r Cyngor Tref hefyd yn gyfrifol am gynnal a chadw'r planwyr pren yn Stryd Mynwy a gyflwynwyd fel rhan o fesurau COVID-19 a osodwyd gan Gyngor Sir Fynwy.

Mae Cyngor Tref Trefynwy hefyd yn darparu'r coed Nadolig, addurniadau stryd fel goleuadau a baneri Nadolig a'r baneri hanes sy'n cael eu harddangos ar Stryd Mynwy.

Yn ogystal, mae Cyngor Tref Trefynwy yn cyfrannu at nifer o wasanaethau a ddarperir gan Gyngor Sir Fynwy megis teledu cylch cyfyng, glanhau a chynnal a chadw toiledau cyhoeddus Stryd Blestium, glanhau strydoedd a chynnal cynlluniau chwarae haf i blant lleol eu mynychu.

Fel rhan o'n cyfrifoldebau, mae'r Cyngor Tref yn cynnal a/neu'n cefnogi'n ariannol ddigwyddiadau cyhoeddus yn y dref gan gynnwys Parêd Rhyddid i'r Fyddin, Carnifal Trefynwy a Gorymdaith Llusernau'r Nadolig.

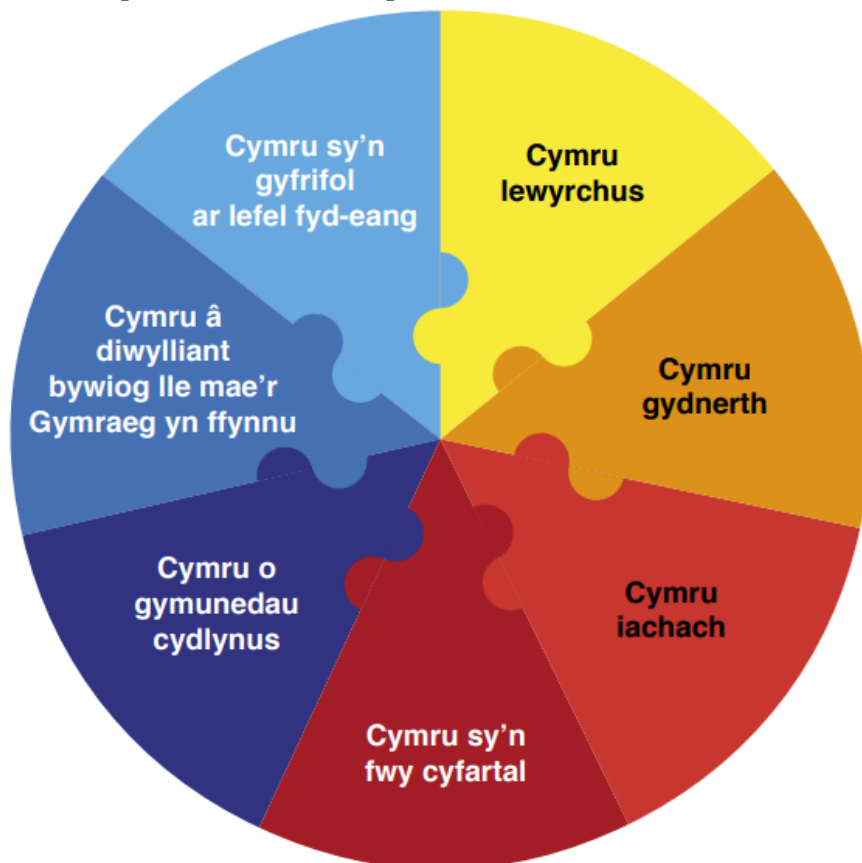
Mae'r Cyngor Tref hefyd yn cefnogi'n ariannol nifer o sefydliadau lleol sy'n darparu budd i'r gymuned leol trwy gyllid grant neu gytundebau partneriaeth.

Cyllid

Mae'n ofynnol i'r Cyngor Tref osod cyllideb flynyddol bob blwyddyn. Y gyllideb ar gyfer 2023-24 yw £588,030. O hyn, CTT sy'n penderfynu faint i ofyn amdano gan Gyngor Sir Fynwy sy'n casglu'r arian drwy'r Dreth Gyngor. Gelwir hyn yn alw praesept. Cytunodd y Cyngor i ariannu £59,000 o'r gyllideb gan ddefnyddio arian a ddyrannwyd ar gyfer materion penodol (Cronfa Wrth Gefn wedi'i Chlustnodi) nad oes eu hangen ar hyn o bryd. O ddefnyddio'r cronfeydd hyn lleihawyd y cais am braesept ac o ganlyniad, y praesept ar gyfer 2023-24 yw £529,030, sy'n cynrychioli cynnydd o £100,524 o 2022-23.

Mae datganiad ariannol ar gyfer diwedd y flwyddyn wedi'i gynnwys yn Atodiad 3

2. DEDDF LLESIANT CENEDLAETHAU'R DYFODOL (CYMRU) 2015

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn ei gwneud yn ofynnol i gyrrff cyhoeddus yng Nghymru feddwl am effaith hirdymor eu penderfyniadau, gweithio'n well gyda phobl, cymunedau a'i gilydd, ac atal problemau parhaus fel tlodi, anghydraddoldebau iechyd a newid hinsawdd." (Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru). Mae Cyngor Tref Trefynwy yn un o'r cyrrff cyhoeddus sy'n cael ei lywodraethu gan y ddeddfwriaeth hon. Mae'r ddeddfwriaeth yn nodi 7 nod llesiant y dylem ymdrechu i'w cyflawni a ddangosir isod.

Mae'n hollbwysig, fel Cyngor, bod pob penderfyniad yn ystyried y nodau llesiant er budd cenedlaethau'r dyfodol yn Nhrefynwy ond hefyd y Cynllun Llesiant a osododd Cyngor Sir Fynwy ar gyfer y Sir gyfan o ganlyniad i Ddeddf 2015.

Mae gan Gynllun Llesiant Sir Fynwy y 4 nod canlynol:

1. Rhoi'r dechrau gorau posibl mewn bywyd i blant a phobl ifanc.
2. Ymateb i'r heriau sy'n gysylltiedig â newid demograffig.
3. Gwarchod a gwella gwytnwch ein hamgylchedd naturiol wrth liniaru ac addasu i effaith newid hinsawdd.
4. Datblygu cyfleoedd i gymunedau a busnesau fod yn rhan o sir sy'n ffynnu'n economaidd ac sydd â chysylltiadau da.

3. BETH MAE CYNGOR TREF TREFYNWY WEDI BOD YN EI WNEUD YN 2022-23

Mae eleni wedi bod yn flwyddyn anarferol a dyma'r tro cyntaf i'r Cyngor Tref ddechrau'r flwyddyn heb gworwm. Yn ogystal, mae mwyafrif y Cynghorwyr yn newydd i'r Cyngor ac felly yn 2022-23 gwelwyd ffocws mawr ar hyfforddi Cynghorwyr a meithrin dealltwriaeth o faterion y Cyngor. Er hynny, roedd y Cyngor yn dal i allu trefnu a chynnal Gwasanaeth Dinesig y Maer, Gorymdaith Rhyddid Trefynwy ar gyfer Peirianwyr Brenhinol Sir Fynwy a gorymdaith a gwasanaeth Sul y Cofio.

Mae rhai o gyflawniadau allweddol y Cyngor fel a ganlyn:

a. Partneriaethau

Eleni, parhaodd y Cyngor Tref i gefnogi'r cytundebau partneriaeth a sefydlwyd mewn blynyddoedd blaenorol gan gynnwys Carnifal Trefynwy, Clwb Plant Sinema'r Savoy ac ACE Trefynwy.

Yn ystod 2022-23, daeth y cytundeb partneriaeth cychwynnol gyda Mind Sir Fynwy i ben. Yng nghyfarfod y Cyngor Llawn ym mis Ionawr 2023, cytunodd y Cyngor i ymestyn y cytundeb partneriaeth am 3 blynedd arall (2023-26) gyda'r swm o £15,000 wedi'i ddyrannu i Mind Sir Fynwy ar gyfer pob blwyddyn o'r bartneriaeth. Mae parhau â'r bartneriaeth yn sicrhau y gall gwasanaethau Mind Sir Fynwy aros yn Nhrefynwy a chefnogi'r trigolion.

Nodau Llesiant Cenedlaethol a Gyflawnwyd:

Cymru o gymunedau
cydlynus

Cymru lewyrchus

Cymru â diwylliant bywiog
lle mae'r Gymraeg yn
ffynnu

Nodau Llesiant Lleol a Gyflawnwyd:

1. Rhoi'r dechrau gorau posibl mewn bywyd i blant a phobl ifanc
2. Ymateb i'r heriau sy'n gysylltiedig â newid demograffig
3. Gwarchod a gwella gwytnwch ein hamgylchedd naturiol wrth liniaru ac addasu i effaith newid hinsawdd

b. Digwyddiadau Cymunedol

Roedd Cyngor Tref Trefynwy yn gallu cefnogi a/neu gynnal y digwyddiadau canlynol yn 2022-23:

➤ Grantiau Jiwbilf 'r Frenhines

Ym mis Mehefin 2022, dathlodd Trefynwy Jiwbilf Platinwm Ei Huchelder Brenhinol y Frenhines. Yn hytrach na threfnu digwyddiad canolog, anogwyd trigolion i drefnu partiön stryd

a dathliadau yn eu hardal leol neu o fewn eu grŵp cymunedol.

Hwyluswyd y digwyddiadau hyn gan Gynllun Grant Jiwbilf'r Frenhines a lansiwyd gan y Cyngor Tref. Roedd rhai o'r digwyddiadau hyn yn cynnwys "Parti ar y Maes", "Cinio Mawr" yng Nghoedwig Cymunedol Wyesham a'r Sioe Amrywiaeth Frenhinol yn un o'r ysgolion cynradd lleol. Plannwyd 2 goeden wedi'u plannu i goffau'r achlysur; 1 yn Kings Wood Gate ac 1 ar dir Eglwys y Santes Fair a choeden gedrwydd wedi'i thorri i mewn i gerflun pren yng Nghanolfan Gymunedol Bridges. Dyfarnwyd dros £11,000 drwy'r cynllun a sicrhodd fod y trigolion yn gallu mwynhau'r dathliadau ar draws y 5 ward yn Nhrefynwy. (credyd am y llun - C. Layne-Thomas a J. Duke)

➤ Parêd Llusern Nadolig 2022

Sicrhodd y Cynghorwyr newydd fod Gorymdaith Llusernau'r Nadolig yn dychwelyd yn 2022 gyda nifer o'r Aelodau newydd yn cymryd rhan arweiniol o'r sefydliad ynghyd ag aelodau'r gymuned sydd bob amser wedi bod yn rhan allweddol o'r digwyddiad. Y thema eleni oedd "Hanes Trefynwy" a gefnogwyd yn wych gan y trigolion lleol gyda'u llusernau. Trefnodd a chynhaliodd y gweithgor weithdai rhad ac am ddim a oedd yn galluogi trigolion i wneud eu llusernau gyda deunyddiau a ddarparwyd

E. Drabble c/gan Gorymdaith Llusernau'r Nadolig Facebook)

gan y Cyngor Tref. Eleni hefyd gwelwyd creu llusern grŵp mawr a arweiniodd yr orymdaith. Daeth hyn ar ffurf Gwen y Gwenynwr sydd bellach yn byw yn Neuadd y Sir. (credyd am y llun:

➤ Parêd Rhyddid Trefynwy

Mae gan Beirianwyr Brenhinol Sir Fynwy Ryddid Trefynwy a gofynnwyd i'r Cyngor Tref gynnal Gorymdaith Rhyddid ym mis Medi 2022. Yn dilyn marwolaeth Ei Huchelder Brenhinol y Frenhines, gohiriwyd yr orymdaith hon tan fis Mawrth 2023. Cynhaliwyd yr orymdaith o flaen llawn torf o drigolion a gwesteion Trefynwy gan gynnwys EUB Dug Caerloyw ac Arglwydd Raglaw Gwent. Ymunodd y Maer, y Cynghorydd Alice Fletcher â'i Uchelder Brenhinol Dug Caerloyw ar y llwyfan a derbyniodd y saliwt gan yr orymdaith wrth iddi orymdeithio heibio Neuadd y Sir. (credyd am y llun: Monmouthshire Beacon)

Nodau Llesiant Cenedlaethol a Gyflawnwyd:

Cymru o gymunedau cvdlynus
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang
Cymru lewyrchus

Nodau Llesiant Lleol a Gyflawnwyd:

1. Rhoi'r dechrau gorau posibl mewn bywyd i blant a phobl ifanc
2. Ymateb i'r heriau sy'n gysylltiedig â newid demograffig
3. Datblygu cyfleoedd i gymunedau a busnesau fod yn rhan o sir sy'n ffynnu'n economaidd ac sydd â chysylltiadau da

c. Grantiau Cymunedol

Yn 2022-23, ymrwymodd Cyngor Tref Trefynwy dros £17,500.00 i brosiectau cymunedol lleol a fydd o fudd i drigolion Trefynwy. Cymeradwywyd ar gyfer grantiau cymunedol:

<u>Grŵp Cymunedol</u>	<u>Prosiect</u>	<u>Swm y Grant</u>
Pencampwyr Cymunedol Rotari Trefynwy	Gosod Ffynnon Ddŵr yn Sgwâr Agincourt	£995.00

Monmouth Girl Guides	Mae arian tuag at y grwpiau yn teithio i'r Swistir.	£2500.00
Make Monmouth	I brynu offer ar gyfer y grŵp.	£500.00
Cymdeithas Chwaraeon Trefynwy	Gwneud gwaith daear a gosod matiau i hwyluso dod Park Run i Drefynwy.	£1500.00
Grŵp Cymorth Parkinson's Trefynwy	I ariannu llogi ystafelloedd a darparu sesiynau ymarfer corff i aelodau.	£250.00
Clwb Tennis Trefynwy	Ar gyfer darparu llifoleuadau ar gyfer y cyrtiau tennis.	£1000.00
Gymdeithas Bel-droed Trefynwy	Ar gyfer darparu 2 sychwr dwylo yn y clwb.	£612.00
Côr Cymunedol Trefynwy	Prynu bysellfwrdd newydd a llogi lleoliad mwy ar gyfer ymarfer.	£800.00
'Rock Up and Run' Trefynwy	Ariannu hyfforddiant aelodaeth i ddod yn arweinwyr a hyfforddwyr.	£1870.00
1 st Wyesham Scouts	Ar gyfer gwaith cynnal a chadw hanfodol ar Gwt y Sgowtiaid.	£2070.00
Canolfan Gymunedol Parc Rockfield	Ar gyfer datblygu a gwella'r ardd gymunedol.	£7247.00
Gŵyl yr Afon Gwy	Creu a datblygu adnoddau a hyrwyddo hyfforddiant ar gyfer manau diogel cymunedol lleol i bobl ifanc sy'n uniaethu fel LHDTTC+ ar y cyd â The Attik.	£1500.00

Fel rhan o'r broses Grant Cymunedol, gofynnir i ymgeiswyr nodi sut mae'r prosiect yn cadw at y Nodau Llesiant a osodwyd gan Ddeddf 2015. Fel rhan o'r dadansoddiad o'r ceisiadau a dderbyniwyd, mae gallu'r prosiectau i fodloni rhai neu bob un o'r nodau yn cael ei ystyried ac mae'n ffactor penderfynu cryf.

I gael rhagor o wybodaeth am gynllun cyllid grant y Cyngor, ewch i www.monmouth.gov.uk.

Nodau Llesiant Cenedlaethol a Gyflawnwyd:

Cymru lewyrchus
Cymru sy'n fwy cyfartal
Cymru iachach
Cymru o cymuendau cydlynus
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang

Nodau Llesiant Lleol a Gyflawnwyd:

1. Rhoi'r dechrau gorau posibl mewn bywyd i blant a phobl ifanc
2. Ymateb i'r heriau sy'n gysylltiedig â newid demograffig
3. Gwarchod a gwella gwytnwch ein hamgylchedd naturiol wrth liniaru ac addasu i effaith newid hinsawdd
4. Datblygu cyfleoedd i gymunedau a busnesau fod yn rhan o sir sy'n ffynnu'n economaidd ac sydd â chysylltiadau da

d. Cynllun Gweithredu ACE Trefynwy

Un o gyflawniadau Partneriaeth ACE Trefynwy oedd i ACE Trefynwy baratoi cynllun gweithredu y gellid ei fabwysiadu gan y Cyngor Tref. Bwriad y Cynllun Gweithredu oedd rhoi fframwaith o brosiectau, archwiliadau a phrosesau i'r Cyngor y gellid eu rhoi ar waith i leihau effaith yr argyfyngau natur yn Nhrefynwy.

Cyflwynwyd y Cynllun Gweithredu hwn i'r Cyngor Llawn i ddechrau ym mis Medi ac fe'i mabwysiadwyd yn ddiweddarach, mewn egwyddor, gan y Cyngor Tref ym mis Hydref 2022. Ym mis Rhagfyr 2022, sefydlodd y Cyngor Weithgor Cynllun Gweithredu a gafodd y dasg o ymchwilio i'r cynigion a wnaed gan ACE Trefynwy ac yn edrych i roi'r awgrymiadau ar waith. Mae'r prosiect hwn yn parhau gyda chefnogaeth aelodau ACE Trefynwy, Swyddogion Cyngor Sir Fynwy ac yn cael ei arwain gan y Cyngorwyr Tref.

Mae enghraifft o'r Cynllun Gweithredu fel a ganlyn:

<p>1. Cludiant (isadeiledd, siwrneiau, aml-neges, beicio, cerdded)</p>	<p>A) Dylai CTT ddefnyddio ei gysylltiadau a'i aelodaeth o gyrff eraill i sefydlu ymgyrch gwrthsegura yn y dref, gan leihau allyriadau cerbydau, yn enwedig mewn safleoedd sensitif fel ysgolion, ond hefyd mewn mannau segur fel Ystâd Ddiwydiannol Wonastow a Stryd Monnow.</p> <p>B) Dylai CTT ddatblygu menter ddi-gar briodol. Un cynnig yw diwrnod / bore / awr Ddi-gar o bosibl ar ddydd Sul gan wneud canol Trefynwy i gerddwyr. Fel rhan o hyn, gallai'r Stryd Fawr gynnal marchnad ffermwyr gyda chyflenwyr lleol, neu gynnal digwyddiad arall yn ymwneud ag ACE.</p>
<p>2. Prynu (dewisiadau cyhoeddus)</p>	<p>A) Pwyllgor Cyllid a Pholisi CTT (F&PC) i adolygu dull presennol y Cyngor o gaffael a thendro yn ei bolisi caffael cynaliadwy lle rhoddir pwyslais ar gyflenwyr lleol a'r rhai sy'n perfformio'n dda ar economi gylchol a statws datgoedwigo isel.</p>

	B) Dylai'r F&PC hefyd gynhyrchu polisi buddsoddi cynaliadwy .
3. Natur (gerddi. Rhandiroedd a gofodau gwyrdd)	<p>A) Dylai CTT F&PC adolygu ar y cyd ag ACE gynlluniau cyhoeddedig presennol y cyngor ynghylch bioamrywiaeth, pryfed peillio a llesiant i sicrhau bod pob cyfle wedi'i ystyried.</p> <p>B) Dylai CTT adolygu rheolaeth bresennol o Gae'r Dref a'r llawr caled cyfagos a ddefnyddiwyd yn flaenorol fel parc sglefrio. Dylai'r adolygiad hwn ystyried y potensial ar gyfer unrhyw blannu coed ychwanegol a lledu gwrychoedd yn y cae er mwyn gwella coridorau bywyd gwyllt a chysylltedd.</p>

Nodau Llesiant Cenedlaethol a Gyflawnwyd:

Cymru iachach
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang

Nodau Llesiant Lleol a Gyflawnwyd:

1. Gwarchod a gwella gwytnwch ein hamgylchedd naturiol wrth liniaru ac addasu i effaith newid hinsawdd
--

e. Prynu Asedau

➤ Mynwent

Yn 2022-23, gwnaeth y Cyngor gynnydd o ran ail-agor Mynwent Trefynwy er iddi fod ar gau am dros 15 mlynedd. Cytunodd y Cyngor i gefnogi'r ailagor drwy ariannu llwybr newydd a hefyd ymrwmo i ariannu'r gwaith parhaus o gynnal a chadw beddi newydd. Gan fod y fynwent yn cael ei rheoli gan Gyngor Sir Fynwy, mae angen cyflwyno'r penderfyniad i'r Cabinet a rhagwelir y bydd yn digwydd ym mis Gorffennaf 2023.

➤ Rhandiroedd

Yn ogystal â'r fynwent, gwnaed cynnydd gyda'r Cyngor Tref yn cymryd cyfrifoldeb dros y gwaith o reoli rhandiroedd Trefynwy ger Dôl y Ddwy Afon. Mae'r Cyngor wedi cytuno i reoli'r rhandiroedd drwy weithio ar y cyd â'r Gymdeithas Rhandiroedd sydd eisoes wedi'i sefydlu. Mae'r safle'n cael ei reoli ar hyn o bryd gan Gyngor Sir Fynwy ond y gobaith yw trwy gael y Cyngor Tref i gymryd rheolaeth, y gellir cryfhau'r berthynas rhwng y Gymdeithas Rhandiroedd, ei haelodau a'r Cyngor er budd y dref a'i thrigolion.

Nodau Llesiant Cenedlaethol a Gyflawnwyd:

Cymru iachach
Cymru iachach
Cymru o cymunedau cydlynus
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang

Nodau Llesiant Lleol a Gyflawnwyd:

1. Ymateb i'r heriau sy'n gysylltiedig â newid demograffig
2. Gwarchod a gwella gwytnwch ein hamgylchedd naturiol wrth liniaru ac addasu i effaith newid hinsawdd
3. Datblygu cyfleoedd i gymunedau a busnesau fod yn rhan o sir sy'n ffynnu'n economaidd ac sydd â chysylltiadau da.

f. Gweithgorau Newydd

- **Strategaeth Ymgysylltu Cymunedol**
Mae'r Cyngor yn cydnabod pwysigrwydd sylweddol ymgysylltu â thrigolion Trefynwy i sefydlu'r hyn y maent ei eisiau gan y Cyngor a'u tref. Gyda hyn mewn golwg, sefydlodd y Cyngor weithgor newydd i sefydlu strategaeth ymgysylltu i gynnwys arolwg a fydd, gobeithio, yn cael ei ddosbarthu i bob preswylfa yn Nhrefynwy.
- **Strategaeth Twristiaeth**
Deallir gan y Cyngor Tref fod y dref yn dibynnu'n helaeth ar dwristiaid er lles ei heconomi. Yn sgil hyn, mae'r Cyngor yn gobeithio ymchwilio i ffyrdd o wella twristiaeth yn Nhrefynwy ac mae wedi sefydlu grŵp strategaeth i'r diben hwn. Mae'r grŵp yn ystyried syniadau posibl am barcio bysiau, awgrymiadau marchnata a sefydlu cysylltiadau â busnesau twristiaeth i sicrhau bod y farchnad dwristiaeth yn aros yn Nhrefynwy.
- **Argyfwng Costau Byw**
Pan ddatganwyd yr argyfwng costau byw yn 2022, teimlai'r Cyngor ei fod yn bwysig darparu cymorth i'r trigolion y gallai hyn effeithio arnynt. Arweiniodd hyn at sefydlu gweithgor Argyfwng Costau Byw a gwahodddwyd sefydliadau ac elusennau ohono i gyfarfod i drafod yr hyn y gellid ei gynnig yn Nhrefynwy. O'r trafodaethau hyn, crëwyd gofodau cynnes ar gyfer pob diwrnod o'r wythnos mewn eglwysi, neuaddau cymunedol a'r llyfrgell. Byddai'r manau cynnes hyn yn cynnig bwyd, diod a chwmni i unrhyw un a hoffai eu defnyddio. Parhaodd y lleoedd hyn drwy gydol y gaeaf ac i mewn i'r

gwanwyn. Mae'r gweithgor yn parhau i gynnig cefnogaeth drwy'r bartneriaeth gyda Chyngor Sir Fynwy sy'n cynnig systemau cymorth tebyg

Nodau Llesiant Cenedlaethol a Gyflawnwyd:

Cymru lewyrchus
Cymru sy'n fwy cyfartal
Cymru o gymunedau cydlynus
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang

Nodau Llesiant Lleol a Gyflawnwyd:

1. Rhoi'r dechrau gorau posibl mewn bywyd i blant a phobl ifanc
2. Ymateb i'r heriau sy'n gysylltiedig a newid demograffig
3. Gwarchod a gwella gwytnwch ein hamgylchedd naturiol wrth liniaru ac addasu i effaith newid hinsawdd
4. Datblygu cyfleoedd i gymunedau a busnesau fod yn rhan o'r Sir sy'n ffynnu'n economaidd ac sydd â chysylltiadau da.

g. Adolygiad o'r Swyddfa Gyfan

Yn dilyn yr Adolygiad Swyddfa Gyfan a gynhaliwyd yn 2021-22, nodwyd y meysydd canlynol i'w gwella yn y dyfodol:

1. Cyflwyno Strategaeth Fuddsoddi, a lleoli cronfeydd CTT yn fwy diogel.
2. Symud drosodd i gyfeiriadau e-bost Cyngorwyr CTT.
3. Ymchwilio i'r broses BACS i alluogi taliadau i gael eu gwneud yn fisol gydag un botwm.

Yn 2022-23, llwyddodd y Cyngor i drosglwyddo cyfran sylweddol o'n Cronfeydd Wrth Gefn Cyffredinol i'r Gronfa Eglwysi, Elusennau ac Awdurdodau Lleol sy'n darparu buddsoddiad penodol ar gyfer sefydliadau cyhoeddus a thrydydd sector. Mae'r Cyngor yn parhau i ddal cyfrifon gyda Chymdeithas Adeiladu Sir Fynwy a Banc Lloyds ond mae'n fodlon bod y strategaeth fuddsoddi bellach wedi'i chyflawni.

Yn ogystal, rhoddwyd cyfeiriad e-bost penodol i CTT i bob Cyngorydd pan gafodd ei ethol i'r Cyngor yn 2022. Mae hyn yn cynyddu diogelwch e-byst y Cyngor yn ogystal â sicrhau bod pob e-bost yn cael ei gadw ar weinydd canolog.

Yr unig ystyriaeth sy'n weddill yw'r ymchwiliad i daliadau BACS, ond bydd hyn yn parhau i'r flwyddyn nesaf wrth i'r broses fancio bresennol barhau i fod yn effeithiol ac yn ddiogel.

Nodau Llesiant Cenedlaethol a Gyflawnwyd:

Cymru lewyrchus

Nodau Llesiant Lleol a Gyflawnwyd:

1. Ymateb i'r heriau sy'n gysylltiedig â newid demograffig
2. Datblygu cyfleoedd i gymunedau a busnesau fod yn rhan o sir sy'n ffynnu'n economaidd ac sydd â chysylltiadau da.

Nod Llesiant Cenedlaethol	Gweithgareddau Lleol
<p>Ffyniannus: Cymdeithas arloesol, gynhyrchiol, carbon isel sy'n cydnabod y terfynau sydd ar yr amgylchedd byd-eang ac sydd, o ganlyniad, yn defnyddio adnoddau mewn modd effeithlon a chymesur (gan gynnwys gweithredu ar newid yn yr hinsawdd); ac sy'n datblygu poblogaeth fedrus ac addysgedig mewn economi sy'n cynhyrchu cyfoeth ac yn cynnig cyfleoedd cyflogaeth, gan ganiatáu i bobl fanteisio ar y cyfoeth a gynhyrchir drwy gael gafael ar waith addas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae Cyngor Tref Trefynwy wedi ymrwymo i weithio'n frwd gyda phartneriaid i annog a hyrwyddo'r dref. • Mae Cyngor Tref Trefynwy yn parhau i ddatblygu'r wefan a chynyddu'r defnydd o'n tudalen Facebook. Mae'r wefan yn darparu gwybodaeth gyswllt allweddol a chyfrifoldebau'r Cyngor. Defnyddir y wefan a'n cyfryngau cymdeithasol i hysbysu a chyfathrebu â phreswylwyr, gan roi cyhoeddusrwydd i wybodaeth am gyfarfodydd, digwyddiadau a chyfeirio at ddarparwyr gwasanaethau eraill. • Mae parhau i ddefnyddio Modern.Gov ac ymgorffori'r un peth â'n gwefan, yn lleihau llwyth gwaith Swyddogion ac yn sicrhau bod gwybodaeth gywir a chywir yn cael ei dosbarthu'n effeithlon ac effeithiol i'r holl Gynghorwyr, rhanddeiliaid ac aelodau'r cyhoedd. • Mae'r Cyngor Tref yn cefnogi'n ariannol nifer o ddigwyddiadau a gweithgareddau yn Nhrefynwy drwy'r broses grantiau ac fel rhan o'r gyllideb y cytunwyd arni, sy'n cynnwys Goleuadau'r Nadolig, y Carnifal, Cynllun Chwarae Cyngor Sir Fynwy, y Seremoni Ddinesig, a gorymdaith Sul y Cofio. • Mae'r Cyngor Tref wedi ymrwymo i ddatblygu pobl ifanc yr ardal ac yn cefnogi'r llyfrgell leol trwy ddarparu cyllid ar gyfer y papurau newydd rhad ac am ddim a chystadlaethau darllen yn ogystal â gweithio'n agos gydag ysgolion lleol ar gyfer digwyddiadau dinesig. • Mae grantiau Cyngor Tref ar gael i grwpiau a sefydliadau lleol.
<p>Gwydn: Cenedl sy'n cynnal ac yn gwella amgylchedd naturiol bioamrywiol gydag ecosystemau iach gweithredol sy'n cynnal cydnerthedd cymdeithasol, economaidd ac ecolegol ynghyd â'r gallu i addasu i newid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae Cyngor Tref Trefynwy wedi ymrwymo i sicrhau bod y dref a'i safleoedd hanesyddol yn parhau i fod yn amgylchedd dymunol, glân a diogel. Nid yw'r Cyngor Tref yn gyfrifol am unrhyw lanhau priffyrdd na strydoedd; fodd bynnag, mae wedi datblygu perthynas waith ardderchog gyda'r awdurdod cyfrifol, Cyngor Sir Fynwy ac yn eu cefnogi trwy ariannu safle glanhawr strydoedd a glanhau'r blociau toiledau. • Mae Cyngor Tref Trefynwy yn darparu 42 o finiau gwastraff cŵn ac yn ariannu gwacau nifer o finiau sbwriel yn y dref ac o'i chwmpas sy'n hyrwyddo'r gofal parhaus sy'n angenrheidiol gyda'n hamgylchedd ehangach. • Mae'r Cyngor yn cyfrannu at lanhau strydoedd a CTT yn y dref. • Mae'r Cyngor Tref yn gweithredu fel ymgynghorai ar faterion cynllunio a gwneir argymhellion i'r Awdurdod Cynllunio Lleol sy'n cynnwys unrhyw faterion y penderfynir eu bod yn niweidiol i'r dref.

	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd y bartneriaeth gydag ACE Trefynwy (Gweithredu ar Argyfwng Hinsawdd) yn sicrhau y bydd y Cyngor a thrigolion Trefynwy yn gallu gwneud penderfyniadau gwybodus a chadarn ynghylch yr Argyfyngau Hinsawdd a Natur yn Nhrefynwy a fydd yn cynnal ac yn gwella ein bioamrywiaeth leol yn ac o gwmpas. y dref. Caiff hyn ei wella ymhellach gan y Cynllun Gweithredu a arweinir gan ganlyniadau.
<p>Iachach: Cymdeithas lle mae llesiant corfforol a meddyliol pobl mor uchel â phosibl a lle deallir dewisiadau ac ymddygiadau sydd o fudd i iechyd yn y dyfodol.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor Tref yn hyrwyddo cymdeithas lle mae iechyd yn allweddol drwy gefnogi gwasanaethau iechyd meddwl yn Nhrefynwy fel Mind Trefynwy a Chyngor ar Bopeth yn ogystal â darparu cyllid i gefnogi grwpiau drwy'r broses Grantiau Cymunedol. • Mae'r Cyngor Tref yn cefnogi'r Gymdeithas Chwaraeon a'i chlybiau cysylltiedig trwy'r cynllun Grantiau Cymunedol. • Cefnogir lles meddyliol plant trwy gynllun chwarae haf Trefynwy sy'n cael ei ariannu'n rhannol gan y Cyngor Tref.
<p>Mwy cyfartal: Cymdeithas sy'n galluogi pobl i gyflawni eu potensial waeth beth fo'u cefndir neu eu hamgylchiadau</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor Tref yn defnyddio cyfarfodydd hybrid trwy Fideo-gynadledda Zoom sy'n galluogi pob aelod etholedig ac aelod o'r cyhoedd i fynychu'r cyfarfod naill ai'n bersonol neu o bell. • Mae Cyngor Tref Trefynwy yn cefnogi cynllun chwarae'r haf i blant yn Nhrefynwy, sy'n cynnwys y rhai sy'n cael prydau ysgol am ddim yn ogystal â chynllun chwarae ar gyfer plant sy'n niwroamrywiol neu sydd ag anableddau corfforol. • Roedd y cynllun grant cymunedol yn 2022-23 yn cefnogi grwpiau ar draws sbectrwm eang, gan sicrhau bod gweithgareddau, gwasanaethau a chyfleoedd yn parhau i fod ar gael i holl drigolion Trefynwy.
<p>Cymunedau Cydlynol: Cymunedau deniadol, hyfyw, diogel sydd â chysylltiadau da</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae Cyngor Tref Trefynwy yn gyfrifol am ddarparu nifer o wasanaethau ac amwynderau. • Trwy ddatganoli gwasanaethau, mae'r Cyngor Tref bellach yn rheoli'r toiledau cyhoeddus, a gymerwyd gan Gyngor Sir Fynwy, dros 40 o finiau gwastraff cŵn, addurniadau stryd a phlanhigion lleol. • Gwasanaethau cymorth y Cyngor Tref, a weithredir gan Gyngor Sir Fynwy, sy'n cynnwys darparu teledu cylch cyfyng, glanhau strydoedd a pharciau lleol. • Mae Cyngor Tref Trefynwy wedi ymrwymo i weithio gyda phartneriaid a grwpiau cymunedol i greu cymuned ddeniadol, hyfyw, diogel sydd â chysylltiadau da.

	<ul style="list-style-type: none"> • Mae Cyngor Tref Trefynwy yn parhau i gefnogi'r gwelliannau i Stryd Monnow gan gynnwys cynnal a chadw'r planwyr a darparu mannau eistedd ychwanegol y gellir eu defnyddio gan drigolion ac ymwelwyr â'r dref. • Bod y Pwyllgor Cynllunio yn ystyried effaith unrhyw ddatblygiad ar y gymuned a busnesau lleol i sicrhau bod cymuned gydlynol yn cael ei hybu. • Mae'r Cyngor yn ymgysylltu â Siambr Fasnach Trefynwy yn ogystal â Chyngor Sir Fynwy i gefnogi stryd fawr ddeniadol a hyfwy sy'n parhau i fod ar gael i drigolion, twristiaid a pherchnogion busnes.
<p>Diwylliant Bywiog a'r Iaith Gymraeg Ffyniannus: Ile mae gennym lawer o gyfleoedd i wneud pethau gwahanol a lle mae llawer o bobl yn gallu siarad Cymraeg</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor Tref yn trefnu neu'n cefnogi nifer o ddigwyddiadau diwylliannol gan gynnwys Gorymdaith Llusernau'r Nadolig, Gŵyl yr Afon a Ras Rafftau Trefynwy. • Mae Cyngor Tref Trefynwy yn parhau i ariannu'r gwaith o lanhau Hen Bont Mynwy a'i llwybrau sy'n cael gwared ar y gwastraff adar, y malurion a'r dail a oedd yn niweidio safle hanesyddol. • Mae'r Cyngor Tref yn ceisio sicrhau bod cyhoeddusrwydd i ddigwyddiadau yn cael ei wneud yn ddwyieithog. • Ariannodd y Cyngor Tref faneri tref hanesyddol newydd sy'n cael eu harddangos ar Stryd Mynwy. Mae'r baneri hyn yn ddwyieithog.
<p>Yn gyfrifol ar lefel fyd-eang: Ile rydym yn gofalu am yr Amgylchedd ac yn meddwl am bobl eraill ledled y Byd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae partneriaeth Cyngor Tref Trefynwy ag ACE Trefynwy yn parhau i sicrhau y gall digwyddiadau sy'n canolbwyntio ar yr Argyfyngau Hinsawdd a Natur barhau, gan gynnwys BeicTown, Gŵyl Gwenyn a Gŵyl Gorffennaf Gwy. • Roedd 2022 yn nodi ail ben-blwydd ers i Drefynwy gael ei datgan yn Dref Gyfeillgar i Wenyn lle plannwyd planhigion lluosflwydd yn y planwyr lleol, llai o dorri gwair ac amgylcheddau mwy naturiol yn y dref. • Mae'r Cyngor Tref yn parhau i gefnogi menter Nid yw Natur yn Daclus. • Bod y Pwyllgor Cynllunio yn cynnwys yr effaith cynladwyedd ac ecolegol y gall datblygiad ei gael ar yr ardal wrth ystyried ceisiadau. • Mae'r Cyngor wedi cysylltu ac ymgynghori â Chyngor Sir Fynwy ar eu llwybrau Teithio Llesol ar gyfer Williamsfield Land, Kings Wood Gate a Wyesham. • Mae'r Gweithgor Sbwriel wedi bod yn gweithio'n agos gyda myfyrwyr Ysgol Gyfun Trefynwy i hyrwyddo eu hymgyrch "Caru Trefynwy, Casáu Sbwriel". Mae'r ymgyrch hon wedi cynnwys sesiynau codi sbwriel yn Nhrefynwy yn ogystal ag mewn cystadlaethau ysgol sy'n atal myfyrwyr rhag creu sbwriel a chymryd cyfrifoldeb am eu gwastraff.

Nodau Llesiant Lleol	Cam Gweithredu Lleol
Rhoi'r dechrau gorau posibl mewn bywyd i blant a phobl ifanc	<ul style="list-style-type: none"> • Cynghorwyr wedi'u penodi'n Llywodraethwyr ar bob un o'r 3 ysgol gynradd yn Nhrefynwy yn ogystal ag Ysgolion Haberdashers i Ferched a Bechgyn. • Parhad y gefnogaeth i Ysgol Gyfun Trefynwy trwy'r "Gweithgor Cyswllt Cyngor Ysgol". • Gweithio gydag Ysgol Gyfun Trefynwy i hyrwyddo eu hymgyrch gwrth-sbwriel "Caru Trefynwy, Casáu Sbwriel". • Cefnogaeth ariannol i Gynllun Chwarae'r Haf gan Gyngor Sir Fynwy. • Parhau â chynllun Sinema'r Clwb Plant mewn partneriaeth â Theatr Savoy Trefynwy. • Mae Elusennau'r Maer eleni yn cynnwys Building Bridges, elusen leol sy'n cefnogi plant ag anableddau.
Ymateb i'r heriau sy'n gysylltiedig â newid demograffig	<ul style="list-style-type: none"> • Parhau â phartneriaeth waith gyda Mind Sir Fynwy i sicrhau darpariaeth tymor hir o gefnogaeth iechyd meddwl i drigolion Trefynwy gan gynnwys darparu "Swyddog Lles". • Ymateb fel ymgynghorai i ymgynghoriadau Cyngor Sir Fynwy ar Stryd Mynwy a llwybrau Teithio Llesol. • Cefnogi grwpiau lleol sy'n canolbwyntio ar leihau unigrwydd ac arwahanrwydd ac annog ymgysylltiad cymunedol trwy'r cynllun grant cymunedol. • Cefnogi Cyngor ar Bopeth sydd yn ei dro yn darparu cefnogaeth i'r gymuned ar ystod o faterion. • Gweithio gyda swyddogion heddlu lleol i sicrhau dealltwriaeth o sut mae newid demograffig yn effeithio ar droseddu yn Nhrefynwy.
Gwarchod a gwella gwynwch ein hamgylchedd naturiol wrth liniaru ac addasu i effaith newid hinsawdd	<ul style="list-style-type: none"> • Parhau â'r gwaith prosiect sydd ei angen ar gyfer Nature Isn't Neat. • Cefnogi menter Trefynwy fel Tref Wenyn drwy gynnal y cynllun plannu ym mhob plannwr lleol a gwely blodau i blanhigion lluosflwydd, cyfeillgar i wenyn. • Cefnogi menter "Mai Didor" a phlannu blodau gwyllt mewn mannau agored o amgylch y dref. • Parhau â'r gwaith prosiect a wnaed gan ACE Trefynwy gan gynnwys gweithredu Cynllun Gweithredu yn erbyn argyfyngau hinsawdd a natur. • Parhau i gefnogi'r Gweithgor Di-blastig, y Gweithgor Teithio Llesol a'r Gweithgor Sbwriel sydd i gyd yn canolbwyntio ar ddiogelu ein hamgylchedd naturiol. • Rhoddir ystyriaeth i leihau'r defnydd o blastig untro ym mhob digwyddiad dinesig a digwyddiadau a drefnir ar gyfer y dref gan gynnwys Gorymdaith Llusernau'r Nadolig.
Datblygu cyfleoedd i gymunedau a busnesau fod	<ul style="list-style-type: none"> • Parhau i gefnogi'r partneriaethau a sefydlwyd yn 2020-2022.

yn rhan o sir sy'n ffynnu'n economaidd ac sydd â chysylltiadau da.

- Cefnogi gwelliannau Stryd Monnow i annog twristiaeth a siopwyr lleol i'r ardal.
- Cefnogi prosiectau cymunedol yn ariannol trwy'r cynllun grant cymunedol.
- Mae'r goleuadau Nadolig a'r digwyddiadau Nadolig cysylltiedig yn dod â'r gymuned allan i fwynhau popeth sydd gan y dref i'w gynnig ac yn annog cefnogaeth i'r economi leol.
- Mae'r Pwyllgor Cynllunio wedi bod yn awyddus i annog busnesau newydd i Drefynwy gan gymeradwyo llawer o newidiadau defnydd ar gyfer adeiladau a chaniatáu caniatâd hysbysebu pan fo hynny'n berthnasol.

g. Bioamrywiaeth yn Nhrefynwy (A6 Deddf Amgylchedd 2016 (Cymru))

Mae Cyngor Tref Trefynwy wedi ymrwmo i gynnal a gwella bioamrywiaeth yn Nhrefynwy er budd ei drigolion a thwristiaid i'r ardal. Dim ond dau lecyn agored yn y dref sydd gan y Cyngor Tref - "Cae'r Dref" a pharc chwarae. Mae "Cae'r Dref" yn faes agored o ymddiriedolaeth ar hyd glannau Afon Gwy ac fe'i defnyddir yn bennaf ar gyfer cerddwyr cŵn. Defnyddir y cae ar gyfer yr arddangosfa tân gwyllt flynyddol, regata y clwb rhwyfo a'r ras rafftau flynyddol a drefnir gan y Rotari. Mae'r Cyngor Tref hefyd yn rheoli'r planwyr a'r gwelyau blodau sydd i'w cael yn stryd fawr Trefynwy ac o amgylch 5 ward Trefynwy. Mae cyfanswm o 66 o blanwyr a 9 gwely uchel.

O ganlyniad i'r llai o ofod awyr agored y mae'r Cyngor yn ei reoli, rydym yn dibynnu ar weithio gyda phrosiectau eraill i wella ac annog bioamrywiaeth yn y dref. Bydd yr adroddiad hwn yn amlygu'r nifer o fentrau a phartneriaethau y mae'r Cyngor Tref yn rhan ohonynt gyda'r gobaith y bydd bioamrywiaeth y dref yn parhau.

Yr hyn yr ydym wedi ei wneud

Rydym yn gweithio mewn partneriaeth â Chyngor Sir Fynwy i sicrhau bod polisi 'dim chwistrell' ar waith yng Nghae ein Tref. Rydym yn gwarchod ac yn annog bywyd gwyllt trwy fod yn rhan o'r prosiect **Nid yw Natur yn Daclus**, sy'n cefnogi ail-blannu

mannau gwyrdd a phlannu planhigion sy'n gyfeillgar i bryfed peillio i annog gwenyn a pheillwyr eraill.

Yn 2020, enwyd Trefynwy fel y **Dref Wenyn gyntaf** yn y DU a dyfarnwyd gwobr **Caru**

Gwenyn (Cyfeillgar i Wenyn) hefyd. Roedd hon yn fenter ar y cyd rhwng y Cyngor Tref a grwpiau cymunedol megis 'Bees for Development'. Mae'r Cyngor wedi parhau i gefnogi Statws Tref Wenyn yn 2022-23 trwy blannu parhaus o blanhigion sy'n gyfeillgar i beillwyr a defnyddio compost di-fawn yn yr holl blanwyr yn y dref ac o'i chwmpas. Mae hyn hyd yn oed wedi cael ei gydnabod gan ymwelwyr â'r dref...

<https://www.instagram.com/reel/ChrJYFmqCTK/?igshid=MDJmNzVkMjY>

Mae **ACE Trefynwy** bellach wedi dod yn grŵp hunangyfansoddedig a fydd yn cael ei gefnogi gan y Cyngor Tref trwy Gytundeb Partneriaeth a fydd yn sicrhau bod ymdrechion y grŵp yn parhau i ffynnu. Fel rhan o'r Cytundeb Partneriaeth, mae **aelodau'r grŵp ACE wedi paratoi Cynllun Gweithredu** ar gyfer Cyngor Tref Trefynwy sydd wedi'i fabwysiadu mewn egwyddor. Mae'r cynllun hwn yn rhoi meysydd i'r Cyngor ganolbwyntio arnynt yn eu hymdrechion i frwydro yn erbyn yr argyfwng hinsawdd a gwella bioamrywiaeth. Mae'r meysydd hyn yn cynnwys caffael, ynni, trafndiaeth a natur. Mae nifer o brosiectau a chenadaethau bach wedi'u pennu o'r cynllun gweithredu hwn a fydd yn sicrhau bioamrywiaeth barhaus yn y dref.

Mae Cyngor Tref Trefynwy hefyd yn cefnogi **Cynllun Trefynwy Di-blastig** sy'n ceisio lleihau'r defnydd o blastig untro sy'n golchi llestri yn ein hafonydd ac sydd i'w gael yn gynyddol yng nghefn gwlad. Drwy gyfrannu arian at ffynhonnau dŵr yfed y dref, rydym yn gobeithio lleihau gwastraff plastig hyd yn oed ymhellach ac erbyn hyn mae 3 ffynnon yfed yn Nhrefynwy gyda phedwerydd i'w gosod yn fuan. Gyda'n cefnogaeth a chyllid gan Drefynwy Ddi-blastig, llwyddodd y grŵp llywio a arweinir gan y gymuned i gael achrediad 'Surfers

Against Sewage' ar gyfer y dref ac maent wedi annog busnesau lleol i leihau eu defnydd o blastig untro a gwneud cais am Statws Di-blastig.

Mae'r Cyngor hefyd wedi sefydlu perthynas gyda grŵp **Cyfeillion Rhan Isaf Afon Gwy** sy'n ymchwilio i'r newidiadau sylweddol a niweidiol i Afon Gwy sydd wedi gweld tranc bioamrywiaeth yn yr afon. Mae'r grŵp hwn wedi gallu cynnal digwyddiad "Gorffennaf Gwy" a amlygodd y pryderon ynghylch Afon Gwy.

Rydym yn helpu i ddarparu Trefynwy lanach a gwyrddach drwy ddarparu **biniau baw cŵn** ac ymgyrch '**Rhoi'r Cerdyn Coch i Faw Cŵn**' a hefyd yn cefnogi ein grŵp sbwriel gweithgar iawn (sy'n cael ei redeg mewn partneriaeth â'r awdurdod lleol a thîm o wirfoddolwyr cymunedol ymroddedig).

Mae ein **gweithgor Teithio Llesol** yn gweithio'n ddiwyd gyda'r Awdurdod Lleol i annog datblygiad llwybrau addas ar gyfer beicwyr a cherddwyr i leihau'r defnydd o gerbydau ac i ystyried effeithiau o'r fath wrth ystyried ceisiadau cynllunio lleol. Sicrhawyd darpariaeth ar gyfer parcio beiciau ychwanegol yn Nhrefynwy gan y grŵp Teithio Llesol yn 2022 gyda lloches dan do bellach wedi'i lleoli ger bloc toiledau Blesitum Street. Mae'r Cyngor Tref a'r grŵp Teithio Llesol hefyd wedi parhau i fod yn ymgynghoreion ar gyfer datblygu llwybr teithio llesol o Kingswood Gate a Lôn Williamsfield, gan weithio gyda Sustrans a Chyngor Sir Fynwy.

Fel Cyngor Tref, rydym hefyd yn rhoi **cymorth grant i grwpiau cymunedol lleol ar gyfer prosiectau amgylcheddol** megis gwella Gardd Gymunedol Rockfield. Rhoddwyd ystyriaeth hefyd i wella argaeledd rhandiroedd lleol a gerddi cymunedol

yn Nhrefynwy. Credir y bydd hynny nid yn unig yn cynyddu bioamrywiaeth yr ardal ond hefyd yn rhoi mynediad haws i fwyd ffres, wedi'i dyfu'n lleol.

4. Casgliad

Er gwaethaf y dechrau anghonfensiynol i dymor newydd y Cyngor yn 2022-23, mae'n amlwg bod y Cynghorwyr newydd wedi ymgymryd â'u rolau gydag uchelgais, egni a phendantwydd. Mae hyn wedi arwain at gynnydd gyda phrosiectau parhaus, prosiectau newydd yn cychwyn a pherthynas â'r gymuned yn cael ei chynnal.

Roedd Cynghorwyr yn gallu cymryd yr amser yn 2022-23 i sefydlu gwybodaeth a dealltwriaeth o'r Cyngor sydd wedi bod yn sylfaen i Gyngor blaengar sy'n canolbwyntio ar y gymuned gydag ymdeimlad o undod a chydweithio.

Y gobaith yw y bydd 2023 yn gweld cynnydd mewn ymgysylltu cymunedol, ffocws ar wella twristiaeth yn y dref ac ymdrechion parhaus y 19 Cynghorydd er budd y trigolion gyda digwyddiadau ar y gweill i amlygu hanes toreithiog Trefynwy.

Cyngor Tref Trefynwy

Neuadd y Sir

Sgwâr Agincourt

Trefynwy

NP25 3DY

ATODIAD 1- EICH CYNGHORWYR

Ward Osbaston

Emily Fairman

Annibynnol

Roger Hoggins

Annibynnol

Mike James

Y Blaid Geidwadol

Jane Lucas

Y Blaid Geidwadol

Ward Wyesham

Rob Barrell

Annibynnol

David Evans

Llafur Cymru

Alice Fletcher

Llafur Cymru

Rachel Jupp

Annibynnol

Ward Drybridge

Martin Ford

Annibynnol

Martin Sweeney

Annibynnol

Steve Wadley

Annibynnol

Fiona Wilcock

Annibynnol

Ward y Dref

Jackie Atkin

Annibynnol

Gail Brehany

Annibynnol

Sian Damon

Annibynnol

Andy North

Annibynnol

Ward Overmonnow

Steven Garratt

Llafur Cymru

Jem Jenkins-Jones

Annibynnol

Tom Kirton

Llafur Cymru

ATODIAD 2: PRESENOLDEB CYNGHORWYR 2022-23

Enw	Cyngor Llawn	Pwyllgor Cyllid a Pholisi	Pwyllgor Pobl a Lleoedd	Pwyllgor Cynllunio	Is-bwyllgor staffio
Abigail Katsande (wedi ymddiswyddo)	4	1	2	0	0
Alice Fletcher	7	3	6	0	0
Andy North	3	1	2	4	0
David Evans	12	6	10	1	2
Emily Fairman	7	2	7	0	0
Fiona Wilcock	3	0	2	4	0
Gail Brehany	2	0	2	3	0
Jackie Atkin	9	0	7	7	1
Jamie Treharne (wedi ymddiswyddo)	3	1	0	4	0
Jane Lucas	7	5	6	0	2
Jem Jenkins-Jones	5	3	6	0	0
John Major (wedi ymddiswyddo)	1	0	0	1	0
Martin Sweeney	10	6	8	0	0
Martyn Ford	8	4	0	3	0
Mike James	8	1	8	8	2
Patrick Harkness (wedi ymddiswyddo)	5	2	3	1	0
Rachel Jupp	7	0	6	0	0
Rob Barrell	10	1	8	15	0
Roger Hoggins	8	5	5	0	0
Sian Damon	11	0	7	12	0
Simon Jones (wedi ymddiswyddo)	5	1	0	9	0
Stephen Rist (wedi ymddiswyddo)	5	1	0	4	0
Steve Wadley	3	0	2	4	0
Steven Garratt	12	4	9	1	0
Tom Kirton	12	5	6	13	0

ATODIAD 3 – CYFRIFON ARIANNOL 2022-23

Tud 1

Manylion Gwaith ar gyfer y DATGANIAD BLYNYDDOL

AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31ain Mawrth 2023

	Llynedd £	Eleni £	Cod	Canolfan	Disgrifiad o'r Cod
1	343,831	170,260	310		Arian Wrth Gefn
1	10,000	18,000	322		EMR Mynwent
1	45,000	45,000	325		EMR Cyfraniad Parth Cyhoeddus
1	0	6,000	326		EMR Etholiadau
1	-1,653	7,836	329		EMR Arian Wrth Gefn ar gyfer Absenoldeb Staff
1	1,000	1,000	330		EMR Hyfforddiant Pennod 8
1	4,830	4,830	331		EMR Yr iaith Gymraeg
1	0	10,000	332		EMR Atgyweirio Toiledau Stryd Agincourt
1	-240	2,000	333		EMR CILCA/ILCA Costau'r Cwrs
1	1,345	573	334		EMR Hyrwyddo Seiclo
1	10,000	12,059	338		EMR Rheoli'r Swyddfa (QMS cynt)
1	800	1,300	339		EMR Newbridge paving/Wye Bridge
1	928	10,929	341		EMR Camerâu Cylch Cyfyng
1	1,600	2,000	342		EMR Hysbysfyrddau
1	1,308	0	343		EMR Cyllid Grant Brys
1	5,000	5,000	345		EMR Costau Trydan Nadolig
1	652	3,518	346		EMR Ffynhonnau Dŵr Yfed
1	1,000	0	347		EMR Monitorau Ansawdd Aer
1	350	0	348		EMR Torri trwodd Heol Highfield
1	694	688	349		EMR Uwchraddio TG
1	3,262	3,134	350		EMR 19/20 Cyfarpar Swyddfa Ch4
1	10,000	10,000	351		EMR Ymgysylltu Cymunedol
1	300	0	352		EMR ACE Gofodau gwyrdd Tref -offer
1	29,650	18,286	353		EMR Cronfa Galedi Covid-19 CTT
1	11,795	6,000	354		EMR Teithio Llesol/Lloches Beiciau
1	0	2,388	355		EMR Hyfforddiant Staff
1	0	4,269	357		EMR Digwyddiadau'r Dyfodol
1	0	1,000	358		EMR Cyfathrebu
1	0	1,792	360		EMR Grant Cyfamod y Fyddin
1	0	6,143	363		EMR C/F o'r flwyddyn flaenorol
1	0	6,298	364		EMR Atgyweiriadau i'r Cofebau Rhyfel
1	0	49,644	366		EMR Uwchraddio'r Toiled
1	0	3,000	367		EMR Amnewid y maes chwarae
1	0	200	368		EMR Gosod Binau cŵn newydd
1	0	400	370		EMR Binau Sbwriel
1	0	3,014	371		EMR Celfi'r Stryd
1	0	2,000	372		EMR Goleuadau Nadolig Wrth Gefn
1	0	500	373		EMR Planhigion newydd
1	0	500	374		EMR Glanhau Pont Mynwy
1	0	19,000	375		EMR Rhandroedd
1	0	6,739	376		EMR Meddalwedd uwchraddio TG
1	0	1,919	377		EMR Hyfforddiant Aelodau
1	0	15,000	378		EMR Grantiau Jiwbil'i'r Frenhines

1	Balansau	481,452	462,218	Cyfanswm balansau a chronfeydd wrth gefn ar ddechrau'r flwyddyn fel y'u cofnodwyd yn y Cofnodion Ariannol		
---	----------	---------	---------	---	--	--

	Llynedd £	Eleni £	Cod	Canolfan	Disgrifiad o'r Cod
A ddygwyd ymlaen					
Rhaid bod y gwerth yn cyfateb i Flwch 7 o'r flwyddyn flaenorol.					
2	383,261	428,506	1176	101	Praesept a Dderbyniwyd
2	(+) Incwm o'r trethi lleol	383,261	428,506	Cyfanswm yr incwm a dderbyniwyd/derbyniadwy yn ystod y flwyddyn o drethiant lleol (praesept) neu ardoll/cyfraniad gan brif gyrff.	
3	3,966	647	1050	101	Incwm Amrywiol
3	1,181	5,539	1190	101	Llog s Dderbyniwyd
3	(+) Cyfanswm derbynebau arall	5,147	6,186	Cyfanswm incwm neu dderbyniadau a gofnodwyd yn y llyfr arian llai'r symiau a gynhwysir yn llinell 2. Yn cynnwys grantiau cymorth, dewisol a referiw.	
4	45,469	56,603	4000	101	Cyflogau
4	34,171	39,752	4001	101	Treth/YC a Phensiynau
4	(-) Costau Staff	79,640	96,355	Cyfanswm gwariant neu daliadau a wnaed i ac ar ran yr holl weithwyr. Cynhwyswch gyflogau, TWE ac YG (gweithwyr a chyflogwyr), cyfraniadau pensiwn a threuliau cysylltiedig e.e. costau terfynu.	
5	(-)Llog benthyciad/ad-daliadau cyfalaf	0	0	Cyfanswm gwariant neu daliadau cyfalaf a wnaed yn ystod y flwyddyn ar fenthyca allanol (os o gwbl).	
6	240	240	4005	101	Contract y Gyflogres
6	0	22	4007	101	Teithio gan Swyddogion ac Aelodau
6	812	142	4009	101	Hyfforddiant staff a Chynhaliaeth
6	80	573	4011	101	Hyfforddiant Aelodau
6	146	1,024	4021	101	Deunydd Ysgrifennu a Chyflenwadau Swyddfa
6	6	54	4022	101	Postio
6	349	284	4023	101	Copiö
6	416	339	4024	101	Nwyddau Llungopiwr
6	1,916	2,266	4025	101	Yswiriant
6	3,986	238	4027	101	Tanysgrifiadau
6	216	346	4030	101	Gwefan
6	75	562	4031	101	Cyhoeddusrwydd
6	1,231	1,740	4057	101	Archwilio
6	2,627	740	4060	101	Contract TG
6	3,071	14,801	4062	101	Meddalwedd TG, Costau a Systemau Ariannol
6	1,620	6,536	4070	101	Cyfarpar Swyddfa
6	5,892	7,458	4071	101	Taliad blynyddol CLG y Neuadd Sir
6	2,978	3,757	4081	101	Gwasanaethau cyngor arbenigol
6	13,720	13,720	4093	201	Camerâu Cylch Cyfyng
6	60	22	4095	101	Cronfa Wrth Gefn y Clerc
6	2,893	3,000	4100	102	Treuliau sifig y Maer
6	1,187	4,968	4105	102	Treuliau Sifig
6	1,309	1,217	4107	102	Costau'r Cyfarfodydd
6	350	0	4108	102	Ffioedd Proffesiynol
6	600	600	4110	102	Cludwyr Byrlysg
6	4,944	8,871	4120	102	Lwfansau Taliadau Aelodau
6	54	81	4200	101	Adran 137
6	8,000	8,500	4203	201	Cyfraniadau Cymunedol
6	17,832	36,161	4204	201	Grantiau Cymunedol a gyfunir

	Llynedd £	Eleni £	Cod	Canolfan	Disgrifiad o'r Cod
6	31,359	67,064	4206	201	Cytundebau Parternaieath
6	6,044	5,869	4216	201	Gŵyl Nadolig/Monlight
6	1,128	2,969	4221	201	Digwyddiadau
6	-1,792	1,792	4222	201	Cyllid Cyfamod y Lluoedd Arfog
6	17,765	34,479	4307	301	Toiledau Stryd Agincourt
6	27,595	28,285	4308	301	Glanhau Strydoedd CSF
6	12,481	14,392	4309	301	Biniau gwastraff cŵn
6	4,140	4,767	4310	301	Contract Cynnal a Chadw Trefi
6	2,303	9,817	4317	301	Addurniadau a Gwella' Canol y Trefi
6	14,356	14,356	4321	301	Toiledau Stryd Blestium
6	1,533	0	4324	301	Argyfwng Newid Hinsawdd
6	2,650	4,479	4350	301	Biniau Sbwriel
6	1,280	1,707	4351	301	Celfi Stryd
6	23,426	24,545	4352	301	Goleuadau a Choed Nadolig
6	1,134	4,000	4353	301	Ffynhonnau
6	10,013	30,100	4354	301	Contract Blodau
6	830	1,913	4600	401	Costau cyfarfodydd ychwanegol
6	772	0	9009	901	EMR Hyrwyddo Seiclo
6	8,458	0	9014	901	EMR Absenoldeb Staff
6	10,936	0	9020	901	EMR Office Man (was QMS)DNU
6	350	0	9031	901	EMR Ffordd Drwodd Stryd Highfield
6	1,320	0	9032	901	EMR Uwchraddio TG
6	128	0	9033	901	EMR 19/20 4thQtrOfficeEquipDNU
6	14,156	0	9035	901	EMR Cronfa Adferiad Covid-19 DNU
6	5,795	0	9036	901	EMR Deddf Teithio Lleol
6	2,641	0	9038	901	EMR Digwyddiadau'r Dyfodol
6	35,940	0	9041	901	EMR C/F o'r flwyddyn flaenorol
6	10,000	0	9042	901	EMR Parc Chwarae Chippenham
6	4,650	0	9044	901	EMR Rhandiroedd
6	(-) Cyfanswm taliadau eraill	328,002	368,794		Cyfanswm gwariant neu daliadau fel y'u cofnodir yn y llyfr arian parod llai staff costau (llinell 4) a llog benthyciad/ad-daliadau cyfalaf (llinell 5).
7	(=) Balansau a ddygwyd ymlaen	462,218	431,760		Cyfanswm balansau a chronfeydd wrth gefn ar ddiwedd y flwyddyn. Rhaid ei fod yn cyfateb i (1+2+3) - (4+5+6).
8		152	0	101	Dyledwyr
8		13,771	18,404	105	TAW sy'n ddyledus
8		5,189	8,299	110	Rhagdaliadau
8	(+) Dyledwyr	19,113	26,703		Cyfrifon incwm a gwariant yn unig: Nodwch werth y dyledion sy'n ddyledus iddynt ar ddiwedd y flwyddyn.
9		301,712	15,648	201	Cyfuniad Lloyds TSB
9		156,615	86,921	204	Cymdeithasu Adeiladu Monmouthshire
9		0	324,723	205	CCLA
9		24	77	210	Petty Cash
9	(+) Cyfanswm arian a buddsoddiadau	458,351	427,369		Holl gyfrifon: Swm yr holl gyfrifon banc cyfredol a chadw, arian parod daliadau a buddsoddiadau a ddelir ar 31ain Mawrth. Rhaid i hyn gytuno â'r balans llyfr arian wedi'i gysoni yn unol â'r cysoniad banc

	Llynedd £	Eleni £	Cod	Canolfan	Disgrifiad o'r Cod
10	1,916	0	500		Credydwy'r P/L
10	119	9,455	501		Credydwy'r
10	13,211	12,857	510		cRONIADAU
10 (-)Credydwy'r	15,246	22,312			Cyfrifon incwm a gwariant yn unig: Nodwch werth yr arian sy'n ddyledus gan y corff (ac eithrio benthyca) ar ddiwedd y flwyddyn
					.
11 (=) Balansau a ddygwyd ymlaen	462,218	431,760			Dylai cyfanswm y balansau fod yn gyfartal â llinell 7 uchod: Nodwch gyfanswm (8+9-10).
12	300,034	303,978			Cyfanswm Asedau Sefydlog
12 Cyfanswm sefydlog asedau a hir-asedau tymor	300,034	303,978			Gwerth cofrestr asedau a buddsoddiadau yr holl asedau sefydlog ac unrhyw asedau hirdymor eraill a ddelir ar 31ain Mawrth.
13 Cyfanswm benthyciadau	0	0			Balansau cyfalaf dyledus ar 31 Mawrth o'r holl fenthyciadau gan drydydd parti (gan gynnwys BBGC).